

**Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАНУ
Кафедра садово-паркового господарства**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ,
САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА,
УРБООКОЛОГІЇ ТА ФІТОМЕЛІОРАЦІЇ**

16-17 вересня 2021 року

Біла Церква – 2021

Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 16-17 вересня 2021 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2021. – 122 с.

Редакційна колегія:

Шуст О.А., д-р екон. наук;

Варченко О.М., д-р екон. наук;

Хахула В.С., канд. с.-г. наук;

Ішук Л.П., д-р біол. наук;

Роговський С.В. канд. с.-г. наук;

Масальський В.П., канд. біол. наук;

Крупа Н.М., канд. біол. наук;

Жихарева К.В.;

Струтинська Ю.В.

Відповідальні за випуск: **Олешко О.Г.** , канд. с.-г. наук, **Марченко А.Б.**, д-р с.-г. наук.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації» (16-17 вересня 2021 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

©БНАУ

ЗМІСТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ ТА ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ

Марченко А.Б. БОТАНІЧНИЙ САД БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ – ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА СЬОГОДЕННЯ.....	6
Калашнікова Л.В., Бойко Н.С., Дорошенко Ю.В. ДЕНДРОСОЗОФІТИ ГАЛЯВИН ДЕНДРОПАРКУ «ОЛЕКСАНДРІЯ».....	8
Бондар О.С., Ткаченко О.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ.....	10
Олешко О.Г. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ОЗЕЛЕНЕННЯ НАВКОЛО ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ І МІСТОБУДУВАННЯ «ТОРГОВІ РЯДИ БРУМ».....	12
Пархуць Л.В. ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА В УМОВАХ СУЧАСНОГО УРБАНІЗОВАНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	15
Ткаченко О. В., Бондар О. С. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КУЛЬТУРА ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ.....	18
Терещук О. М., Шепелюк М. О. ОСОБЛИВОСТІ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ В УМОВАХ СУХОГО БОРУ.....	19
Настіна О.І. РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ ШТУЧНО СТВОРЕНИХ ТЕРИТОРІЙ	21

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ФІТОМЕЛІОРАЦІЇ

Bloch V.G., Zviagintsev V.B. AGE DYNAMICS OF THE SANITARY STATE OF WOOD PLANTS IN HISTORICAL PARKS OF THE BELARUSIAN POLESIE....	23
Зібцева О.В. ВИДОВА І ВІКОВА СТРУКТУРА ДЕНДРОФЛОРИ МАЛИХ МІСТ КИЇВЩИНИ.....	24
Заячук В.Я., Хомяк П.Г., Генік Я.В., Сенік В.М., Мандзюк Р.І., Кашуба А.І., Кашуба Б.І. СТРУКТУРА ДЕНДРОФЛОРИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ДЕНДРОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ГАЛИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ ...	26
Борідченко В.С. ДЕНДРОФЛОРА ВУЛИЧНИХ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ М. КИЄВА.....	29
Бровді А. А., Поліщук В. В. ГОСПОДАРСЬКА ТА ДЕКОРАТИВНА ОЦІНКА ЯКІСНИХ І КІЛЬКІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ШИПІВ СОРТІВ ТРОЯНД ГРУПИ ФЛОРІБУНДА	31
Голуб В.О., Голуб С.М., Семенюк Г.Б. КУЛЬТИВОВАНА ДЕНДРОФЛОРА БЕРЕЗНІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ ТА ЇЇ СИСТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ.....	33
Драган Н.В., Бойко Н.С., Дойко Н.М., Пидорич Ю.В., Кривдюк Л.М. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ НАСАДЖЕНЬ ЛИПИ СЕРЦЕЛИСТОЇ (<i>TILIA CORDATA</i> MILL.) В ФІТОЦЕНОЗАХ ДЕНДРОПАРКУ «ОЛЕКСАНДРІЯ» НАН УКРАЇНИ.....	35
Іщук Л.П., Іщук Г.П. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АБОРИГЕННОЇ ФЛОРИ В ОЗЕЛЕНЕННІ УРБАНІЗОВАНИХ ПРОСТОРІВ.....	38
Лось С.А., Риженко Т.С., Підтикана Г.В. КОЛЕКЦІЇ СЕЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ <i>JUGLANS</i> У ДСДЛЦ «ВЕСЕЛІ БОКОВЕНЬКИ» ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	40
Лозінська Т.П., Яценко В.М. ОПТИМІЗАЦІЯ ФІТОМЕЛІОРАТИВНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ ТА СТІЙКОСТІ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ.....	43
Матусяк М. В. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВИДІВ РОДУ <i>PHILADELPHUS</i> L. В ОЗЕЛЕНЕННІ М. ВІННИЦІ	44

ЛОЗІНСЬКА Т.П., канд. с.-г. наук

ЯЦЕНКО В.М., студент

Білоцерківський національний аграрний університет

ОПТИМІЗАЦІЯ ФІТОМЕЛІОРАТИВНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ ТА СТІЙКОСТІ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ

Показано необхідність введення в лісові культури фітомеліорантів з метою збереження цінності земель, повернення їх до цільового використання та дотримання екологічної рівноваги, що впливають на збереження біорізноманіття лісів та забезпечують його відтворення.

Ключові слова: фітомеліорація, біорізноманіття, рекультивація, природокористування, лісові екосистеми

Взаємодія природи і суспільства впродовж тривалого періоду цивілізації зумовила поступове забруднення, виснаження природних ресурсів, порушення основних біотичних та абіотичних компонентів природних екосистем. Вже сьогодні ми спостерігаємо негативні наслідки діяльності людини, що призвели до деградації природних ландшафтів і порушення екологічної рівноваги в окремих регіонах [1]. Наслідки антропогенного неконтрольованого впливу людини на природу можуть привести людство до глобальної катастрофи. Сталий розвиток суспільства можливий лише за умов правильного природокористування, яке визначає необхідність проведення відновлення природних середовищ.

Сьогодення вимагає проводити роботи із підбору деревних і чагарникових порід та створення лісових насаджень на територіях, що порушені сільськогосподарською і промисловою діяльністю людини. Завдяки виробничому досвіду та результатам наукових досліджень є можливість для рекомендацій із підбору лісових культур та агротехніки догляду за ними на відновлювальних територіях. Завдяки різноманітним природним умовам країни та характеру техногенної дії необхідно постійно удосконалювати методи і способи проведення лісгосподарської фітомеліорації та рекультивації порушених земель [2]

Актуальною для України є проблема рекультивації засоленних ґрунтів, які за даними Державного земельного кадастру займають площу 1,92 млн. га, з них 1,71 млн. га — нині у сільськогосподарському використанні.

Відомо, що рослини це потужний протиерозійний фактор, ступень впливу якого залежить від виду та стану рослинності. Для покращення середовища існування людини, завдяки знанням про корисні властивості рослинного покриву, використовують фітомеліорацію. Вона покращує кліматичні, ґрунтові, рослинні та гідрологічні умови території [3]. Лаптев О.О. навів перелік рослин для використання в фітомеліорації і радить використовувати її методи на біологічному етапі рекультивації териконів, кінцевим етапом робіт якої є фітомеліоративне закріплення поверхні відвалів шляхом створення деревно-чагарникової і трав'яної рослинності [4].

Для комплексу заходів із відновлення лісових ресурсів та збільшення площі, покритої лісом, значна увага приділяється роботам із лісовідновлення порушених господарською діяльністю людини земель. Для цього необхідне проведення лісофітомеліоративних та лісорекультиваційних заходів, що призведуть до відновлення продуктивності та господарської цінності земель, повернення їх до цільового використання та дотриманням екологічної рівноваги.

Створення деревно-чагарникового покриву повинно базуватися на використанні видів місцевої флори, екологічно пристосованої до кліматичних умов району. Це дозволить створювати на підготовленій до біологічної рекультивації території лісові насадження різного цільового призначення – меліоративні, лісозахисні, лісопаркові, протиерозійні, експлуатаційні.

Фітомеліоранти виконують меліоративну, сануючу, інженерно-захисну, архітектурно-планувальну, етико-естетичну функції.

Всі перераховані фактори впливають на збереження біорізноманіття лісів та забезпечують його відтворення, тому необхідно враховувати основні чинники, що мають негативний вплив (зменшення лісистості територій, втрата природних умов місцезростання, зменшення площ непорушених лісів, згубна лісогосподарська діяльність, втрата корінних лісових ценозів, збільшення фрагментації лісових масивів, зменшення різноманітності деревно-чагарникових порід, антропогенна зміна вікової і породної структури лісів тощо. Від дієвості та інформативності програм моніторингу біорізноманіття лісів залежить ефективність його збереження і використання [5, 6].

На сьогодні заліснення порушених земель природним шляхом відбувається досить повільно і в результаті формуються низькоповнотні насадження з малоцінних деревних порід. Тому впровадження в лісові культури порід фітомеліорантів, які матимуть нормальний ріст і розвиток рослин на порушених землях є актуальною темою для сьогодення.

Список літератури

1. Вороненко В. І. Науково методичні підходи до оптимізації та ефективного використання земельних ресурсів. Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua>
2. Кучерявий В.П., Генік Я.В., Дида А.П., Колодко М.М. Рекультивація та фітомеліорація. Львів: ГАФСА, 2006. 116 с.
3. Снітинський В.В., Якобенчук В.Ф. Ґрунтознавство з основами агрохімії та геоботаніки : навч. посібн. Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. Львів : Вид-во "Аверс", 2006. 312 с.
4. Лаптев О.О. Екологічна оптимізація біогеоценотичного покриву в сучасному урболандшафті. К. : Держком. України по житлово-комунальному господарству, 1998. 206 с.
5. Варга Л., Пузир О.О., Лозінська Т.П. Проблеми збереження біорізноманіття лісів Міжнародна наукова конференція: Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень. Херсон. Матеріали конференцій МЦНД, 2020. С.59-61
6. Лозінська Т.П., Яценко В.М. Інтродукція як засіб підвищення лісистості та метод покращення видового складу лісових насаджень і збільшення біорізноманіття. Вивчення і збереження біорізноманіття біоценозів України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених (Біла Церква, 20-23 квітня 2021 р.). Біла Церква: БНАУ, 2021. 26-28.